

TUẦN 19 - HỌC KỲ II

BÀI 13. TIẾT 28

VỊ TRÍ ĐỊA LÍ, PHẠM VI CHÂU MỸ. SỰ PHÁT KIẾN RA CHÂU MỸ.

Thời gian thực hiện: 1 tiết (Tiết 28)

I. MỤC TIÊU

1. Kiến thức

- Trình bày được khái quát về vị trí địa lí, phạm vi châu Mỹ.
- Phân tích được các hệ quả địa lí – lịch sử của việc Cri – xtô – phơ Cô – lôm – bô phát kiến ra châu Mỹ.
- Xác định được vị trí và phạm vi châu Mỹ trên bản đồ tự nhiên châu Mỹ.

2. Năng lực

- Năng lực chung:
 - + Tự chủ và tự học: tự học và hoàn thiện các nhiệm vụ học tập.
 - + Giao tiếp và hợp tác: sử dụng ngôn ngữ, kết hợp với các công cụ học tập để trình bày thông tin, thảo luận nhóm.
 - + Giải quyết vấn đề sáng tạo: vận dụng các kiến thức và kỹ năng đã học để giải quyết vấn đề thực tiễn.
- Năng lực Địa lí:
 - + Năng lực nhận thức Địa lí: Năng lực nhận thức thế giới theo quan điểm không gian (xác định vị trí, hình dạng, kích thước của châu Mỹ).
 - + Năng lực tìm hiểu Địa lí: Sử dụng công cụ Địa lí để tìm hiểu về vị trí địa lí, đặc điểm tự nhiên châu Mỹ.
 - + Năng lực vận dụng kiến thức, kĩ năng Địa lí: vận dụng kiến thức kĩ năng đã học tìm hiểu lịch sử tìm ra châu Mỹ của Cri-xtô-phơ Cô-lôm-bô.

3. Phẩm chất

- Bồi dưỡng tình yêu thiên nhiên, niềm đam mê học hỏi, khám phá miền đất mới.
- Chăm chỉ: tìm hiểu kiến thức trên internet phục vụ cho học tập, yêu khoa học, ham học hỏi, tìm tòi.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Máy tính, TV thông minh
- SGK, SGV Lịch sử - Địa lí 7
- Thiết bị, học liệu liên quan.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Hoạt động 1. Khởi động (6p)

a. Mục tiêu:

- Tạo kết nối giữa kiến thức, kinh nghiệm của học sinh về châu Mỹ.
- Tạo tình huống và định hướng nội dung bài học.

b. Tổ chức thực hiện:

Bước 1. Giao nhiệm vụ:

1. Kể tên các mặt hàng xuất khẩu, nhập khẩu của Việt Nam với Công hòa Nam Phi. (NV tiết trước)
2. Trò chơi: Ai nhanh hơn

Dựa vào kiến thức đã học và hiểu biết của bản thân em hãy: Kể tên các quốc gia ở châu Mỹ mà em biết?

- + GV chia lớp thành 4 đội chơi thi “Viết tên các quốc gia ở châu Mỹ mà em biết” (thời gian 1’30s)
- + Đội nào viết đúng nhiều hơn tên các quốc gia đội đó giành chiến thắng.

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ:

- HS thực hiện nhiệm vụ nhóm
- Các nhóm có thời gian 1 phút để thảo luận, đại diện các nhóm lên viết.

- Gợi ý SP: các quốc gia: Hoa Kỳ, Canada, Mexico, Brazil, Chile, Argentina, Colombia, Paraguay, Uruguay,....

Bước 3. Báo cáo, thảo luận:

- HS thực hiện trò chơi, nhận xét, bổ sung.

Bước 4. Kết luận, nhận định:

- Giáo viên nhận xét đánh giá quá trình thực hiện của HS về trình bày và kết quả HS làm việc. Tuyên dương, khen thưởng nhóm chiến thắng.

- GV dẫn vào bài: Châu Mỹ là vùng đất rộng lớn, có vị trí đặc biệt. Vì thế mãi đến cuối thế kỉ XV, với cuộc thám hiểm của châu lục này mới được tìm ra. Vị trí địa lí châu Mỹ có gì đặc biệt? Việc tìm ra châu Mỹ có ý nghĩa như thế nào?

Hoạt động 2. Hình thành kiến thức mới (30p)

Hoạt động 2.1. Tìm hiểu Vị trí địa lí và phạm vi

a. Mục tiêu:

- Trình bày được khái quát vị trí địa lí và phạm vi châu Mỹ.
- Biết sử dụng bản đồ tự nhiên châu Mỹ để xác định vị trí và phạm vi.
- Xác định trên bản đồ các địa dương tiếp giáp với châu Mỹ.

b. Tổ chức thực hiện:

Bước 1. Giao nhiệm vụ:

Dựa vào thông tin mục 1 SGK/139 và hình 1 SGK/140 hoàn thành phiếu học tập sau:

Câu hỏi	Trả lời
Vị trí địa lí (nằm ở bán cầu nào)	
Nêu và nhận xét về diện tích (đứng thứ mấy trong các châu lục)	
Tiếp giáp với những đại dương nào	
Phạm vi lãnh thổ (theo vĩ độ)	
Lãnh thổ gồm mấy khu vực	

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ:

- HS thực hiện nhiệm vụ theo cặp/bàn ghi kết quả ra phiếu học tập cá nhân. GV theo dõi, HD nếu cần.
- Gợi ý SP:

Câu hỏi	Trả lời
Vị trí địa lí (nằm ở bán cầu nào)	Bán cầu Tây
Nêu và nhận xét về diện tích (đứng thứ mấy trong các châu lục)	DT: 42 triệu km ² , thứ 2 (sau châu Á)
Tiếp giáp với những đại dương nào	Bắc Băng Dương, Thái Bình Dương, Đại Tây Dương.
Phạm vi lãnh thổ (theo vĩ độ)	Phần đất liền trải dài từ 72°B - 54°N
Lãnh thổ gồm mấy khu vực	Gồm 2 khu vực: Bắc Mỹ và Nam Mỹ.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận:

- GV yêu cầu HS bắt kì báo cáo kết quả làm việc. HS khác nhận xét, bổ sung.
- Yêu cầu HS xác định trên bản đồ vị trí, tiếp giáp của châu Mỹ với các đại dương, vị trí kênh đào Panama.
- GV đặt câu hỏi nhấn mạnh kiến thức:
 - + Vị trí địa lí châu Mỹ có gì đặc biệt so với các châu lục khác?
 - + Ý nghĩa của kênh đào Panama đối với giao thông vận tải đường biển quốc tế?
 (+ Vị trí nằm hoàn toàn ở Bán cầu Tây, được bao bọc xung quanh bởi các đại dương lớn.
- + Kênh đào Panama: Ảnh hưởng to lớn đến vận tải thủy giữa hai đại dương, xóa bỏ hành trình dài và nguy hiểm thông qua eo biển Drake và Mũi Sừng (Cape Horn) ở điểm cực nam của Nam Mỹ).
- Các HS khác nhận xét, bổ sung. HS có thể nêu các câu hỏi tương tác khác về vị trí châu lục.

Bước 4. Kết luận, nhận định:

- Giáo viên nhận xét đánh giá quá trình thực hiện của HS về thái độ, tinh thần học tập, khả năng giao tiếp, trình bày và kết quả HS làm việc.

- GV nhấn mạnh, mở rộng nếu cần:

+ Kênh đào Pa-na-ma dài 64 km, được khởi công lần đầu năm 1882 bởi người Pháp. Năm 1904, Hoa Kỳ đã tiến hành đào lại kênh Pa-na-ma và hoàn thành vào năm 1914. Năm 1920, kênh Pa-na ma được đưa vào sử dụng.

+ Kênh đào Panama là một tuyến đường thủy nhân tạo dài 82 km. Kênh đào Pa-na-ma trở thành con đường giao thông quốc tế quan trọng nối liền Thái Bình Dương và Đại Tây Dương; phân chia Bắc Mỹ và Nam Mỹ. Nếu không có kênh đào Pa-na-ma thì khi đi từ Thái Bình Dương sang Đại Tây Dương và ngược lại phải vòng qua mũi Hòn Mát hơn 12 000 km và chi phí gấp 10 lần chi phí qua kênh đào. Ví dụ như đi từ Niu Oóc đến Xan Phran-xi-xcô nếu vòng qua Nam Mỹ, chiều dài quãng đường là trên 20 900 km, nhưng qua kênh đào thì chỉ còn 8 370 km. Mỗi năm có khoảng 15 000 chiếc tàu thuyền qua lại kênh đào này (42 chuyến/ngày).

- GV chuẩn kiến thức:

1. Vị trí địa lí và phạm vi

- Diện tích: 42 triệu km², nằm hoàn toàn ở bán cầu Tây.

- Tiếp giáp:

+ Phía bắc: Bắc Băng Dương.

+ Phía tây: Thái Bình Dương

+ Phía đông: Đại Tây Dương

- Phạm vi:

+ Phần đất liền trải dài từ 72⁰B – 54⁰N, kéo dài từ vùng cực Bắc đến tận vùng cực Nam.

+ Lãnh thổ gồm 2 lục địa Bắc Mỹ và Nam Mỹ nối bởi eo đất hẹp Trung Mỹ

Hoạt động 2.2. Tìm hiểu Hệ quả địa lí – lịch sử của việc phát kiến ra châu Mỹ.**a. Mục tiêu:**

- Nêu được các hệ quả địa lí – lịch sử của việc phát kiến ra châu Mỹ.

b. Tổ chức thực hiện:**Bước 1. Giao nhiệm vụ:**

Dựa vào xem video về cuộc thám hiểm của Cô – lôm – bô kết hợp với nội dung mục 2 SGK/141 và kiến thức đã học ở chủ đề 1- các cuộc phát kiến địa lí, hãy:

1. Châu Mỹ được tìm ra vào năm nào?

2. Ai là người tìm ra châu Mỹ? Ai là người đầu tiên khẳng định châu Mỹ là châu lục mới?

3. Nêu các hệ quả địa lí – lịch sử của việc phát kiến ra châu Mỹ?

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ:

- HS thực hiện nhiệm vụ theo nhóm ghi kết quả ra phiếu học tập cá nhân. GV theo dõi, trợ giúp nếu cần.

- Gợi ý SP:

1. Sự kiện Phát hiện ra châu Mỹ là sự kiện lịch sử được đánh dấu bằng thời điểm đoàn thám hiểm do Cristoforo Colombo dẫn đầu đã đặt chân đến châu Mỹ vào ngày 12 tháng 10 năm 1492.

2. Nhiều năm sau các chuyến đi của Colombo, người châu Âu bắt đầu nhận ra rằng nơi này không nối liền với mảnh đất của họ; và không giống như trường hợp của Ấn Độ, đây là một lục địa hoàn toàn khác. Do đó, kể từ năm 1507, người ta đã gọi tên lục địa này là America.

3. Các hệ quả:

- Tìm ra một châu lục mới.

- Mở ra một thời kì khám phá và chinh phục thế giới.

- Người châu Âu bắt đầu sang xâm chiếm và khai phá châu Mỹ, khai thác nguyên liệu, khoáng sản và xây dựng nền văn hoá phương Tây tại châu Mỹ.

- Đẩy nhanh quá trình di dân từ các châu lục khác đến châu Mỹ.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận:

- GV yêu cầu đại diện HS nhóm bất kì báo cáo kết quả làm việc. HS nhóm khác nhận xét, bổ sung.
- GV yêu cầu HS đọc mục “Em có biết”/141 để mở rộng kiến thức.

Bước 4. Kết luận, nhận định:

- Giáo viên nhận xét đánh giá quá trình thực hiện của HS về thái độ, tinh thần học tập, khả năng giao tiếp, trình bày và kết quả HS làm việc.
- GV chuẩn kiến thức:

2. Hệ quả địa lí – lịch sử của việc phát kiến ra châu Mỹ.

- Tìm ra một châu lục mới.
- Mở ra một thời kì khám phá và chinh phục thế giới.
- Người châu Âu bắt đầu xâm chiếm và khai phá châu Mỹ: khai thác nguyên liệu, khoáng sản và xây dựng nền văn hóa phương tây tại châu Mỹ.
- Đẩy nhanh quá trình di dân từ các châu lục khác đến châu Mỹ.

3. Hoạt động 3. Luyện tập (7p)**a. Mục tiêu:**

- Giúp HS củng cố, khắc sâu kiến thức bài học, rèn luyện năng lực hợp tác, giao tiếp của học sinh.

b. Tổ chức thực hiện:**Bước 1. Giao nhiệm vụ:**

GV đưa ra các câu hỏi thông qua trò chơi: Hộp quà bí mật

Giáo viên triển khai luật chơi:

- HS thực hiện nhiệm vụ cá nhân: trả lời câu hỏi hiện trên màn hình trong thời gian tối đa 10 giây.
- HS nào có tín hiệu (giơ tay) nhanh nhất sẽ trả lời câu hỏi, trả lời sai HS khác có quyền trả lời.
- HS trả lời đúng được bốc thăm món quà (do GV chuẩn bị)

Lưu ý: HS chỉ được có tín hiệu trả lời sau khi GV bắt đầu bấm giờ.

Câu hỏi trò chơi:

1. Diện tích của châu Mỹ là bao nhiêu?
2. Châu Mỹ tiếp giáp với các đại dương nào?
3. Ai là người phát kiến ra châu Mỹ?
4. Châu Mỹ nằm ở bán cầu nào?
5. Lãnh thổ châu Mỹ nằm trải dài trên bao nhiêu vĩ độ?
6. Kênh đào nào nối Đại Tây Dương và Thái Bình Dương?

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ:

- HS thực hiện nhiệm vụ cá nhân.

- Đáp án câu hỏi:

1. DT: 42 triệu km²
2. Châu Mỹ tiếp giáp với các đại dương: Bắc Băng Dương, Đại Tây Dương và Thái Bình Dương
3. Phát kiến ra châu Mỹ: Cô – lôm – bô
4. Châu Mỹ nằm ở bán cầu Tây
5. Lãnh thổ châu Mỹ nằm trải dài trên 126 vĩ độ
6. Kênh đào Pa-na-ma nối Đại Tây Dương và Thái Bình Dương

Bước 3. Báo cáo, thảo luận:

- HS thực hiện trò chơi theo luật.

Bước 4. Kết luận, nhận định:

- Giáo viên nhận xét đánh giá quá trình thực hiện trò chơi của HS, tuyên dương, khen thưởng.
- GV chuẩn kiến thức: như nội dung bước 2

4. Hoạt động 4: Vận dụng (2p)

a. Mục tiêu: Vận dụng kiến thức mới mà HS đã được lĩnh hội để giải quyết những vấn đề mới trong học tập. Rèn luyện khả năng tự nghiên cứu và khai thác kiến thức mới thông qua sách báo, internet.

b. Tổ chức thực hiện:

Bước 1. Giao nhiệm vụ:

Dựa vào khai thác thông qua sách báo, internet, em hãy: tìm hiểu và viết một bài giới thiệu (10 – 15 dòng) về hành trình thám hiểm tìm ra châu Mỹ của Cô – lôm – bô.

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ

- HS thực hiện nhiệm vụ cá nhân ở nhà.

- GV gợi ý SP:

Năm 1492, trên cuộc hành trình đi tìm Ấn Độ bằng đường biển, nhà hàng hải C.Cô-lôm-bô đã khám phá ra Châu Mỹ, miền đất chưa ai biết đến.

Vào thế kỷ XV, Châu Âu vô cùng sôi động với các hoạt động thương mại lớn. Các nhà buôn lớn với mong muốn kiếm được nhiều tiền, đã thúc giục những người thủy thủ, những nhà thám hiểm đi tìm những miền đất mới để mở rộng thị trường. Thời ấy, Ấn Độ và Trung Quốc là hai quốc gia giàu có bậc nhất ở phương Đông - nơi mà bất cứ lái buôn Châu Âu nào cũng muốn được đến để trao đổi hàng hóa. Nhưng người ta phải vượt qua rất nhiều lục địa rộng lớn, vượt qua đường đi dài hiểm trở và chỉ được phép tiến về một hướng duy nhất - hướng Đông.

C.Cô-lôm-bô đã quyết tâm đi tìm phương Đông từ một phương hướng khác - từ phía Tây. Ông khẳng định rằng con đường thuận tiện nhất và dễ dàng nhất để đi tới Nhật Bản và Đông Á là đi thuyền vượt Đại Tây Dương về hướng Tây, ông không hề biết rằng, lục địa lớn Châu Mỹ sẽ chắn đường đi của ông. Vào ngày 3/8/1492, đoàn thám hiểm rời cảng xứ Tây Ban Nha để tiến về phía tây. Mục đích cuộc thám hiểm của Cô-lôm-bô là châu Á, điển hình là Ấn Độ và Trung Hoa. Chuyến thám hiểm của ông dài hơn dự tính và sau vài tháng tiếp tục lên đèn trên biển không tìm thấy đất liền, thủy thủ đoàn bắt đầu lo ngại và yêu cầu ông phải quay trở lại Tây Ban Nha. Ông đã giao hẹn với thủy thủ đoàn là nếu trong hai ngày không nhìn thấy đất liền, ông sẽ chấp nhận cho thuyền quay về.

Đúng hai ngày sau vào ngày 12/10/1492, một thủy thủ đã thấy các chỉ dấu của đất liền. Những thổ dân đầu tiên trên đảo được Cô-lôm-bô gọi là người Indian vì lúc đầu ông lầm tưởng mình đã đến được Ấn Độ. Sau đó, ông được triều đình và nhân dân đón tiếp trọng thể, được vua phong làm Phó vương và Toàn quyền các thuộc địa ở châu Mỹ. Mặc dù Cô-lôm-bô tới được Châu Mỹ do sự tình cờ bởi chủ đích của ông là đi tìm một con đường biển để tới châu Á, và cho tới ngày qua đời, Columbus vẫn tin rằng mình đã đạt được mục tiêu. Nhưng dù xảy ra sự nhầm lẫn đó, người đời sau vẫn tôn vinh ông là một trong những nhà hàng hải lớn nhất. Thế giới sẽ không phải là như hiện tại nếu không có những khám phá vĩ đại của ông.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận

Trình bày sản phẩm đã làm vào tiết sau.

Bước 4. Kết luận, nhận định:

- GV nhận xét, đánh giá ở tiết sau, thu 1 số sản phẩm HS chăm lấy điểm kiểm tra thường xuyên.

- Ôn lại các bài đã học (từ bài 9 đến bài 13).

Người soạn

Người ký duyệt

Đỗ Thị Hương

Trương Quốc Hằng

